

הכנה ללחיים

• מאמרו השבועי של הגאון רבי חיים יוסף אקרמן שליט"א •

עוצמת ההזדה

• בלבבי - משכן אבנה •

עבודת ה' עד שתחפץ' לאור ניסי ה' עלינו

• זכור ימות עולם •

מבט של תורה על הפרשה

הכתוב להיום

• מאמרו השבועי של הגאון רבי חיים יוסף אקרמן שליט"א •

זכור ימות עולם מבט של תורה על הפרשה

עמי זכר נא מה יעץ [עליך] בלק מלך מואב

גוי נוסף שיתר פרשה בתורה, ולא כאותו כהן מדין שיצא למדבר לקראת חתנו ואמר "ברוך ה'" וגנה בזאת את משה וששים רבוא שעמו שלא אמרו ברוך עד שפתח הוא (ילקוט יתרו) ויעצו עצה שלא יבול וכל העם על מקומו יבא בשלום, ומיגו דזכי לנפשיה זכי לדורותיו ולזרעו אחריי שהיו שמעתי, סוכתי ותרעתי היושבים בלשכת הגזית.

אלא אדרבא היה איש גבור חיל היושב בארץ מואב הנכבשת על ידי סיחון כעמון שכנתה [עמון ומואב טהרו בסיחון (ג'טין לה)] ומאז שכנה אומת מואב בלא מלך והם שלחו אל זקני מדין לאמר כיצד עליהם לנהוג והם הדריכום להקים עליהם את גבור החיל הנודע במעשה תקפו וגבורתו שעל ידו זכה להקרא - צור - מלך תקיף ואמיץ לבו בגבורים (רמב"ן) שימנוהו למלך עליהם.

ואל תתמה על תפנית מיוחדת זו ביחסי החוץ שביניהם שמעולם הכירה רק במערכת עכורה של מלחמות ככתוב (בראשית לו לה) המכה את מדין בשדה מואב שבאו מדין על מואב למלחמה, לפי שכאשר נודמנה לשניהם נושא משותף של "שנאת ישראל" מוכנים המה לעשות שלום ביניהם.

רואים המה בעם שרידי חרב הסובב כשלושים ושמנה שנים במדבר ולמרות כן מכים המה מלכים אדירים שכל סביבותיהם היו בטוחים עליהם ונתנו להם מס שישמרום שלא יעברו עליהם גייסות (לעיל כג כא ברש"י) ונצחונותיהם הם שלא כמנהג העולם, מחליטים הם לברר אצל אותה אומה שנלחמו עמה על מקור כחו של מנהיגם של אלו שהרי אצלם נתגדל.

ולהפתעתם נוכחים המה לדעת כי כהנם לשעבר שנידוהו על שפרש מע"ז לאחר שלא היתה אחת שלא עבדה פרסם בארצו ובמולדתו בשובו מחתנו החונה עם ישראל במדבר (לעיל י"ז) את גדלו של עבד ה' הנאמן לו בכל ביתו ושהוא ית' מדבר עמו פה אל פה, ובזה שהוא שומר את פי ה' המצווה כחו רב, והוא שאמר לו "ועשית לו כאשר עשית לסיחון מלך האמורי". - אין כחו אלא בפיו.

ואכן אבן יסוד היא באמונת ישראל הצרופה (דברים

בלבבי - משכן אבנה

עבודת ה'עד שתחפץ' לאור ניסי ה' עלינו

זאת התורה!

שנינו ולמדנו את פרשת פרה שהעידו בבבלי (גיטין ס:) ובירושלמי במסכת מגילה שנאמרה בשני בניסן יום לאחר שהוקם המשכן באחד לחודש הראשון יום שנטל עשר עטרות ויום שהייתה לפניו יתברך שמחה כיום שנבראו בו שמים וארץ.

ונשרפה ביום המחרת להיות נטהרים לעשיית פסחיהם, ומכל מקום קבועה באמצעו של חומש הפקודים, וסמכו אליה את מיתת הצדיקים וסילוקן שהיא גם כן מכפרת והייתה במיתת מרים ב' לחודש הראשון בשנת הארבעים לצאתם מארץ מצרים.

ושם הוזהרנו על טומאת מקדש וענש הכרת הכרוך עמו אך בעוד שבפסוק י"ג נענש כל הנוגע במת בנפש האדם אשר ימות ולא יתחטא ונכרתה הנפש ההיא מִיִּשְׂרָאֵל כי מי נדה לא זורק עליו ובעוד טמא את משכן ה' [כשנכנס לעזרה בלא הזאת שליש ושיביע - רש"י] לעומתו בפסוק כ' חזר ונכפל ענש הכרת לאיש אשר יטמא ולא יתחטא - כי את מקדש ה' טמא כשמי נדה לא זורק עליו, והביא רש"י את סוגית הגמ' בשבועות (טז:) דקשיא ליה לר' אלעזר דמדכי מצינו שמקדש איקרי משכן וכדכתיב ונתתי משכני בתוכם, ואשכחן דמשכן איקרי מקדש וכדכתיב ועשו - לי מקדש ושכנתי בתוכם נכתוב או אידי ואידי מקדש, או אידי ואידי משכן. ועיין שם.

ודבר נפלא רמז לנו הספורנו באריכות דבריו שבתחילת הפרשה ונעתיקו בלשון הזהב אשר לו: וממה שראוי להתבונן מה שגזר אומר שהנוגע במת מטמא את משכן ה' (פסוק י"ג), והבא אל האהל מטמא את מקדש ה'. (פסוק כ')

וזה כי אמנם כל הקרב הקרב אל הבלוי הנפסדות [והיינו הנוגע במת] אין ספק שהוא מטמא לב טהור שהוא משכנו של מקדש ה' שהוא הנקרא צלם אלקים ותהיה טומאתו בטעות העדרי.

אך [פסוק כ'] העוסק בבא אל אהל המת וכעניין שהזכיר איוב (ד' י"ט) שוכני בתי חומר אשר אין לפניהם בלתי אם גוייתם לחיי שעה רעועה רגליה יורדות מות - הוא בלי ספק

מטמא את מקדש ה' הנזכר אשר בו יהיה האיש קדוש לאלקיו כאמרו ולהיותך עם קדוש לה' אלקיך ואז מטמא בטעות קנייני ההפכי למכוון.

והאיר לנו הספורנו באור יקרות את שני הפנים המוטלות על האדם החי בחובתו להתרצות את פני אלקיו. האחת - חובת הלבבות שהאלקים עשה את האדם ישר ועליו לייחד את לבו הישר לעבודתו ולעשות רצונו בלא לבקש חשבונות רבים וכהכרזת נעים זמירות ישראל (פסוק כ"ז ח') לך אמר לבי... את פניך ה' אבקש, הורני ה' רדכך ונחני בארץ מישור.

ועתה בהריענו למלכו
של עולם יחד עם
כל אפסי ארץ וכל יושבי
תבל שראו בישועת
אלקינו, נוסיף בעבודתנו
את שמחתנו הפרטית כי
הוא עשנו ולו אנחנו -
עמו וצאן מרעיתו,
וכי גבר עלינו חסדו
ואמת ה' לעולם!

וציוונו להניח על היד... שהיא נגד הלב לשעבד בזה תאוות ומחשבות לבנו לעבודתו והזהירנו החכם מכל אד על גודל חובתנו לשמור את לבנו מכל משמר כי ממנו תוצאות חיים.

ולכן הנוגע בנפסדים ובהבלים הכרוכים עמם ומתחיל לבקש חשבונות רבים כשאר יושבי תבל פוגם הוא בטהרת לבו ותר אחר הסרסור דעבירה (במדבר ט"ז ל"ט - ברש"י) ומתחייב הוא כרת על כי טמא את משכן ה' הלא הוא מה שהעיד הבורא יתברך ושכנתי בתוכם - בתוך כל אחד ואחד.

לד י:

ולא קם נביא עוד... כמשה אשר ידעו
ה' פנים אל פנים.

אך אותו נסיך מדין שנתמנה למלוך
על מואב נזכר שהיה עוד מי שהוא
שנתנבא ואמר לו עתיד אתה למלוך,
פונה מיוזמתו הוא לאותו שאכן קם
באומות העולם.

בישראל- לא קם אבל באומות העולם-
קם ואיזהו זה בלעם בן בעור. (ילקוט
זאת הברכה)

וראה זה פלא! היועצים המדיניים
שבהמלצתם נתמנה נסיכם צור למלוך
על מואב מפקקים בכחו של בלעם,
וקסם זה נוטלים בידם זקני מדין
אם יבוא עמנו בפעם הזאת יש בו
ממש, ואם ידחנו אין בו תועלת, וכך
נהגו כשקמו בבקר ופנו והלכו ממנו
באמירה ברורה שאין בו תקוה.

ואילו נוטל העצה השואל זקניו
(זקני מדין) ויאמרו לו היאך לנהוג
מתחנן ומתרפס במשלחות מכובדות
ובתקציבים מנופחים המגיעות לו
"בדין" שהרי הוא בקסמיו ודאי יצליח
שלא כשוכר חיילות רבות שספק נוצח
ספק אינו נוצח, להוציא לפועל את
תוכניתו הזדונית של "אולי אוכל נכה
בו" -אני ומדין עוזרי. (רמב"ן)

והנה שלח בלק השרים שלו שופטיו
וחכמיו והלכו עם זקני מדין לארץ
מדין כי משם היה דרכם אל עיר
בלעם- ונשארו זקני מדין בעירם,
והלכו שרי בלק שהם השלוחים לבדם
עד ארם. (רמב"ן כג יג)

להודיע! כי מי שזכה לכסא מלוכה וכס
שלטון בהבטחה נבואית של "עתיד
אתה למלוך" משוחד הוא וסמויות
עיניו מלראות ומסולפים המחשבות
המצודקות וינקוט בכל טצדקי דאית
ליה [מנות גדושות של כבוד ואוצרות כסף
וזהב] להוציא זממו ומחשבתו הרעה
אל הפועל, וגם כשיראה ששותפיו
ויועציו פרשו מהדרך שבחר לילך בה!

המֶלֶט המלכד של "שנאת ישראל"
יכול בקושי ליצוק את הבסיס
הראשוני של "גועליציה" תמוהה, אך
בשבת המלך על כסא מלכותו נוטש
הוא את יועציו ואת אשר המליכוהו
ורדוף הוא אחר תאות נפשו לדהור
קדימה או ימינה גם כשעיניו נוכחות
את עזיבתם אותו.

ותהיה טומאתו בטעות ההעדריי - החטא הוא
בבקשת החשבונות הרבים והמוטעים המחסירים
והמעדרים [מלשון העדר] של הלב הישר והמכוון
כמו שעשהו האלקים - צלם אלקים.

והחלק האחר בעבודת היצור לקונו הם חובות
האיברים.

ועל הראש נגד המוח שהנשמה שבמחזי עם שאר
חושי וכוחותי - כלם יהיו משעבדים לעבודתו
ית"ש.

אדם ביקר - דרך החיים נתונה לפניו ואם ילך
בה הרי הוא נכבד, ולא יבין - את הטוב שלפניו
ונמשל כבהמות ומחשבותיו לבנות בתים שיתקיימו
לעולם, ואת שמות הבתים קוראים על שמם למען
יהא להם לזיכרון, זה דרכם כסל ושטות למו כי
הרי לו חכמו שיכילו כדוד ויחפצו וישאלו אחת
בלבד - שבתם בבית ה' כל הימים בידע כי רק זהו

ולכן הנוגע בנפסדים ובהבלים הכרוכים עמם ומתחיל לבקש חשבונות רבים כשאר יושבי תבל פוגם הוא בטהרת לבו ותר אחר הסרסור דעבירה ומתחייב הוא כרת על כי טמא את משכן ה' הלא הוא מה שהעיד הבורא יתברך ושכנתי בתוכם - בתוך כל אחד ואחד

הטוב וכל זולת זה שיחשבוהו בני אדם לטוב - אינו
אלא הבל ושווא נתעה (הקדמת המסילת ישרים) ולפיכך
בפסוק כ' העוסק בהבא אל הבית העראי שעשהו
בעליו לבית קבע ובתימו קרבם לעולם והמיר
והחליף עולם עומד לעד בעולם חולף ותחת להיות
עם קדש לה' אלקיו קונה הוא קנייני הבל הפך
למכוון, הרי הוא בלי ספק מטמא את מקדש ה'
שידיו כוננהו כי תחת שיבא בשערי הבית בו השכין
שכינתו להיות בית תפלה ועבודה, בוחר הוא
להיות משוכניו בתי חמר שבתיהם קבריהם.

ואני ברוב חסדך - אבוא ביתך אשתחווה
אל היכל קדשך - בירתך!

אמר דוד: רבש"ע בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר
למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך והיו
רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות

הה"ד חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך.

ב.

אפריון עשה לו המלך שלמה מעצי
הלבנון. (שיר השירים ג' ט')

זה אהל מועד שנקבע במשכן שילה עשה לו אפריון
וחופת כתב לכבוד.

עמודיו עשה כסף, רפידתו זהב, מרכבו ארגמן,
תוכו רצוף אהבה מבנות ירושלים, לכשנדקדק
באהל מועד שנעשה כמדבר נמצא שהמשכן נקראו
רק היריעות התחתונות שאינם נראות כלל מבחוץ
אלא רק לנכנס לתוכו, שהרי י"א יריעות העזים
קרויים לאהל על המשכן, מכסה עורות האילים
והתחשים - קרוי מכסהו וזהו תוכו הנראה מבפנים
בלבד ולא מבחוץ - שם מתגלה אהבה מבנות
ירושלים ושם אווה הוא למשכן לו.

ובדומה לו משכן ה' נקרא לבו ותוכו של האדם
שבו וכשהוא רצוף אהבתו יתברך - בלבבי משכן
אבנה.

ולפיכך לא הכל לשמחה (תענית טו.) אלא לישירים
כדכתיב ולישרי לב שמחה שלב ישר כמו שעשהו
אלקים הוא המתקדש להיות משכן ה' שתוכו רצוף
אהבה ושמחה.

והנה הלב הוא המלך לכל חלקי הגוף ונוהג בו,
ואם הוא אינו מביא את עצמו אל עבודתו יתברך
שמו אין עבודת שאר האיברים כלום, ומקרא כתוב
בפרוש: תנה בני לבך לי. (מסילת ישרים פרק ט').

והנה באמת זהו המבחן שבו נבחנים ונבדלים
עובדי ה'... כי מי שיודע לטהר לבו יותר הוא
המתקרב והאהוב יותר אצלו יתברך. הוא מה שדוד
מזהיר את שלמה בנו: כי כל לבבות דורש ה' וכל
יצר מחשבות מבין. (שם) כי אין די לאדון ברוך הוא
במעשים לבדם שיהיו מעשי מצוה אלא העיקר
לפניו שהלב יהיה טהור לכוון בו לעבודה אמיתית.
(שם)

מצוה ה': היא שצונו לעבדו... הנה יש בו יחוד
שהוא צוה בתפלה, ולשון ספרי - ולעבדו זו תפלה,
ואמרו עבדהו במקדשו אמר רב כשתהיה עומד
להתפלל יהא לבך שמח עליך שאתה מתפלל
לאלקים שאין כיוצא בו.

כי זאת היא השמחה האמיתית שיהא לבו של האדם
עלז על שהוא זוכה לעבוד לפני האדון יתברך שאין
כמוהו ולעסוק בתורתו ובמצותיו השלמות האמיתית
והיקר הנצחי (מסילת ישרים פרק י"ט)

ועתה בהריענו למלכו של עולם יחד עם כל אפסי
ארץ וכל יושבי תבל שראו בישועת אלקינו, נוסף
בעבודתנו את שמחתנו הפרטית כי הוא עשנו ולו
אנחנו - עמו וצאן מרעיתו, וכי גבר עלינו חסדו
ואמת ה' לעולם!

זכות העלון השבוע נודבה לזכות הבה"ח אברהם בן נעימה שיחי' לזיווג הגון בקרב ממש